

forslag. Frygten for, at Andragerne skal blive alt for talrige og Beløbene alt for ubetydelige, modvirkes jo noget ved den Instruks fra Ministeriet af 29. Juni 1909, som paabyder, at intet Tillægslaan kan gives til en mindre Sum end 200 Kr. Denne Bestemmelse mener Udvalget, det er nødvendigt at bibeholde af de Grunde, jeg har nævnt.

Ændringsforslag Nr. 21 gør det muligt for en Statshusmand at opføre Tilbygninger o. s. v. paa sit Statsbusmandsbrug, f. Eks. en Bolig for sine gamle paarørende, uden derved at risikere at faa Statslaanet opsagt. Han maa blot ikke forringe Ejendommens Karakter eller Værdi. — Ændringsforslag Nr. 22 stiller Statshusmændene mere frit med Hensyn til den Driftsform for Landbruget, som de ønsker at anvende paa de Statsbusmandsbrug, de faar. Det har nemlig vist sig efter den tidligere Lov, at naar en Statshusmand gik over til en anden Driftsform, f. Eks. en udvidet Dyrkning af Havesager eller den Slags Ting, som bevirkede, at han maatte forringe sin Besætning, er der sket Indsigelse derimod fra Amtskommissionerne, og der er rettet Anke mod denne Ordning. Dette søger vi at imødegaa paa den Maade, at vedkommende stilles frit, naar hans Driftsform er af en saadan Beskaffenhed, at den ikke forringer Pantesikkerheden i Ejendommen.

Ændringsforslagene Nr. 9, 14 og 16 er stillede af et Mindretal, det ærede Medlem fra Svendborg (Wenzel Neergaard). Alle disse Ændringsforslag gaar efter min Mening ud paa at forringe Lovforslaget, idet de stiller større Fordringer til vedkommende Laantagers Kapital og tillige gaar ud paa, at det Beløb, som ikke bruges i det paagældende Finansaar, ikke kan overføres til et andet, men skal lades ude af Betragtning. Jeg kan derfor kun fraaade at stemme for disse Ændringsforslag, men skal i øvrigt ikke omtale dem nærmere, før Forslagsstilleren har haft Lejlighed til at udtale sig om dem.

Den største Uoverensstemmelse, der har været indenfor Udvalget, har været om Rentens Størrelse. Ændringsforslagene Nr. 12 og 18 er jo Udtryk herfor. Et Mindretal foreslaar Renten, der i Lovforslaget er sat til 4 pCt. af Laanesummen, nedsat til 3 pCt. den Rente, der tidligere er givet af Laan til Oprettelse af Husmandsbrug. Mindretallet begrunder i Betænkningen sine Ændringsforslag med, at det for det første er en uforholdsmæs-

sig høj Stigning af Renten af disse Laan, og at Forbedringerne i Lovforslaget uden ikke er saa fyldestgørende, at de berettiger en saadan Renteforhøjelse. Jeg kan ikke anerkende denne Begrundelses Rigtighed, men skal i øvrigt ikke udtale mig nærmere om dette Spørgsmaal, før Mindretallet har haft Lejlighed til at udtale sig om Ændringsforslagene. Jeg kan kun fraaade det høje Ting at stemme for dem.

Jeg havde for mit Vedkommende haabet, at det skulde være lykkedes i Udvalget at opnaa en enstemmig Indstilling om dette Lovforslag. Det er jo imidlertid ikke sket. Jeg maa beklage det, da jeg ved, at der ude omkring i Landet er mange, som venter paa, at denne Lov skal føres igennem Rigsdagen. Forholdene er i Øjeblikket saaledes, at vi i Virkeligheden har Brug for en saadan Lov, Betingelserne for Smaa-brugsdrift er i Øjeblikket bedre end nogen Sinde før, og Trangen til at faa egne Hjem bliver ude paa Landet stærkere og stærkere. Jeg vil haabe, at det skal lykkes at gennemføre dette Lovforslag i denne Rigsdags-samling, thi det er min Opfattelse, at denne Lov med de Udvidelser paa forskellige Omraader, som den indeholder i Sammenligning med tidligere Love, kan bruges saaledes, at Amtskommissionerne og Udstykningsforeningerne, som arbejder omkring i det danske Bondeland, kan arbejde Haand i Haand for at fremskaffe Statshusmandsbrug af en saadan Størrelse, at der virkelig skabes Betingelser for en god økonomisk Stilling for de vedkommende Brugere, saa at de kan ernære deres Familie under betryggende Vilkaar og klare deres Forpligtelser overfor Staten, navnlig ogsaa den større Rente, der forlanges af dem. Jeg skal slutte med at anbefale Lovforslaget og alle de af Flertallene eller hele Udvalget stillede Ændringsforslag til det høje Tings Velvillie.

Hauge: Et Mindretal har stillet et Ændringsforslag under Nr. 12 til § 10 og et Ændringsforslag under Nr. 18 til § 13, gaaende ud paa at bibeholde den hidtil gældende Rente for Udlaan af Statens Midler til Oprettelse af Husmandsbrug. Til Motivering af disse Ændringsforslag skal jeg tillade mig at gøre nogle ganske faa Bemærkninger. Hvis der ikke i Loven af 1909 om Oprettelse af Husmandsbrug havde været en Bestemmelse om, at Loven kun gjaldt i 5 Aar og skulde revideres i Rigsdagssamlingen 1913—14, vilde den højtærede Landbrugsminister neppe i Aar have